

Nr 8

LANDSKAPSLAG

om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

Föredragen för Republikens President den 20 januari 2006

Utfärdad i Mariehamn den 9 februari 2006

I enlighet med lagtingets beslut¹ föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Inledande bestämmelse

Denna lag innehåller bestämmelser om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i landskapet.

Genom den service som erbjuds enligt denna lag främjas en väl fungerande arbetsmarknad samtidigt som servicen syftar till att stärka den enskildes möjligheter att få eller behålla ett arbete.

2 §

Arbetsmarknadspolitiken

Huvuduppgiften för landskapets arbetsmarknadspolitiska verksamhet är att effektivt och ändamålsenligt sammanföra den som söker arbete med den som söker arbetskraft, att främja sysselsättning och kompetensutveckling, att främja en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, att verka för kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor, att motverka diskriminering på arbetsmarknaden, att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden samt att motverka långa tider utan reguljärt arbete.

3 §

Sysselsättningsmål

För att uppnå och bibehålla en hög och jämn sysselsättning, som tryggar utkomsten för landskapets befolkning och som grundar sig på ett fritt val av arbetsplats samt på utförande av ett meningsfullt arbete, skall landskapet genom allmänna ekonomisk-politiska, näringspolitiska och utbildningspolitiska åtgärder samt andra åtgärder som inverkar på sysselsättningen sträva till att påverka efterfrågan på arbetskraft.

Landskapet bör särskilt genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder sträva till att främja efterfrågan och utbudet av arbetskraft i syfte att bekämpa arbetslöshet eller brist på arbetskraft.

För skötseln av arbetsmarknadspolitiken skall landskapet utföra utredningar om produktionens, teknologins, arbetskraftens och sysselsättningens utveckling samt arbetskraftens omfattning, art och struktur.

Landskapsregeringen skall årligen anta en verksamhetsplan med närmare inriktning på arbetsmarknadspolitiken i landskapet.

4 §

Arbetsmarknadsservice

För att förverkliga arbetsmarknadspolitiken och främja en organiserad och effektiv arbetsmarknad tillhandahåller landskapet arbetsmarknadsservice.

¹ Lr framst. nr 7/2004-2005
Nu bet. nr 4/2004-2005

Arbetsmarknadsservicen består av arbetsförmedling, sysselsättningsfrämjande utbildning, vägledning, information, särskild service för personer med nedsatt arbetsförmåga, stödriktade åtgärder och andra sysselsättningsfrämjande åtgärder. Närmare bestämmelser om den sysselsättningsfrämjande utbildningen finns i landskapslagen (1988:39) om sysselsättningsfrämjande utbildning.

Om möjligheten för den enskilde att erhålla arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd ur landskapets medel för att trygga sin försörjning finns bestämmelser i landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

5 §

Centrala mål för arbetsmarknadsservicen

Arbetsmarknadsservicen skall utformas så att den stärker den enskildes möjligheter att få eller behålla ett bestående arbete på den öppna arbetsmarknaden som så nära som möjligt ansluter till hans eller hennes förutsättningar och önskemål samt hjälpa arbetsgivare att finna lämpliga arbetssökande till lediga platser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människors självbestämmande och integritet.

När arbetsmarknadsservice tillhandahålls skall även de arbetsmarknadspolitiska mål som årligen fastställs av landskapsregeringen i verksamhetsplanen beaktas.

6 §

Investerings betydelse för sysselsättningen

Landskapet, kommunerna och kommunalförbunden skall se till att av dem finansierade investeringar tidsbestäms så att konjunkturväxlingen utjämnas.

Då lån, understöd och räntestöd av landskapets medel beviljas för investeringar skall sysselsättningsfrämjande aspekter beaktas.

7 §

Förvaltningen

Förvaltningen av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i landskapet handhas av landskapsregeringen och Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Om inte annat anges i denna lag skall landskapsregeringen övervaka att lagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser efterlevs.

Närmare bestämmelser om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet finns även i landskapslagen (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Med arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten avses i fortsättningen Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet.

2 kap. Definitioner

8 §

Arbetslös arbetssökande

Med arbetslös arbetssökande avses i denna lag en person som har fullgjort läroplikten och som är arbetsför, står till arbetsmarknadens förfogande och är arbetslös. En person kan betraktas som arbetslös arbetssökande högst till utgången av den kalendermånad då den arbetsökande fyller 65 år.

Med arbetsför avses en person som inte får dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) eller invaliditetspension eller rehabiliteringsstöd enligt folkpensionslagen (FFS 347/1956) eller förmån som med stöd av någon annan lag betalas på grund av fullständig arbetsförmåga och som inte har konstaterats vara arbetsoförmögen enligt sjukförsäkringslagen eller folkpensionslagen. Som arbetsför betraktas dessutom en sådan mottagare av nämnda förmån eller en sådan person som på nämnda sätt har konstaterats vara arbetsoförmögen och vars sysselsättning enligt arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens bedömning kan stödjas på ett resultatbringande sätt genom offentlig arbetsmarknadsservice. Som arbetsför betraktas den som med stöd av 22 § 2 mom. i folkpensionslagen eller den som på grundval av arbetsförmåga får pension enligt lagstiftningen i någon annan stat.

En person anses inte stå till arbetsmarknadens förfogande om han eller hon

1) är förhindrad att vara på arbetsmarknaden på grund av utlandsresa, värnplikt, civiltjänstgöring, frihetsstraff eller sjukhusvård eller annan därmed jämförbar anstaltsvård eller någon annan orsak som är jämförbar med dessa,

2) själv uppställer sådana begränsningar som utgör hinder för att ta emot erbjudet arbete på de villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden eller för att delta i erbjuden, för honom eller henne lämplig utbildning,

3) på grund av begränsningarna enligt 3 mom. 2 punkten har lämnat arbetet eller utbildningen eller

4) studerar på heltid.

En person skall inte anses vara förhindrad att vara på arbetsmarknaden enligt 3 mom. 1 punkten under en sådan på förhand till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten anmäld, tillfällig och kort utlandsresa under vil-

ken han eller hon är anträffbar och inom rimlig och sedvanlig tid kan ta emot arbete eller utbildning. När arbete eller utbildning enligt 3 mom. 2 punkten erbjuds skall den arbetssökande ges skälig tid att ordna vård för barn samt att undanröja svårigheter som beror på arbetsväg eller andra motsvarande begränsningar.

Med arbetslös avses en person som inte har ett offentligt eller privaträttsligt anställningsförhållande eller som inte är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller på motsvarande sätt i eget arbete. Som arbetslös betraktas även den som har ett anställningsförhållande och är permitterad på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar.

9 §

Nedsatt arbetsförmåga

En person anses ha nedsatt arbetsförmåga enligt denna lag om hans eller hennes arbetsförmåga på grund av en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning förorsakar men för personens möjligheter att få ett lämpligt arbete, behålla ett arbete eller att avancera i ett arbete. Skadan, sjukdomen eller funktionsnedsättningen måste vara konstaterad på ett behörigt sätt.

3 kap.

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsservicen

10 §

Servicens prioritetsordning

Arbetsmarknadsservicen skall i första hand främja sysselsättningen direkt på den öppna arbetsmarknaden eller med hjälp av kompetenshöjande utbildning, så att möjligheten att få eller behålla arbete underlättas. Först i andra hand skall sysselsättningen främjas med hjälp av stödriktade åtgärder.

11 §

Opartiskt bemötande

Arbetsmarknadsservicen skall vara opartisk och jämlik så att ingen diskrimineras på grund av kön, sexuell läggning, funktionshinder, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan övertygelse eller annan därmed jämförbar omständighet.

12 §

Arbetstvister

En arbetstvist får inte påverka arbetsmarknadsservicen. De arbetssökande skall informeras om arbetstvisten.

13 §

Avgifter

Landskapets arbetsmarknadsservice är avgiftsfri, om inte landskapsregeringen med stöd av landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet beslutar något annat eller något annat följer av lag.

Avgifter får inte uppbäras för arbetsförmedling av sjiöman.

4 kap.

Särskilda bestämmelser om arbetsmarknadsservicen

14 §

Hur arbetsmarknads- och studieservice- myndighetens tjänster tillhandahålls

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten erbjuder sina tjänster enligt denna lag i form av självbetjäning och personlig service.

Myndigheten kan även vid behov på annat sätt tillhandahålla tjänster som kompletterar den i 1 mom. nämnda servicen.

15 §

Behovet av service

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall tillsammans med den som söker arbetsmarknadsservice utreda behovet av service, så att den service som tillhandahålls enligt denna lag på bästa sätt tryggar tillgången på arbetskraft och främjar placeringen av den som är arbetssökande på den öppna arbetsmarknaden.

16 §

Servicen steg för steg

När arbetsmarknadsservice tillhandahålls skall den sökande i första hand erbjudas möjlighet att själv använda servicen med hjälp av självbetjäning eller information. Om användningen av service på detta sätt inte är ändamålsenlig med tanke på en sökandes servicebehov eller inte leder till att han eller hon finner något arbete eller utbildning eller till att en arbetsplats besätts, skall arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten stödja den sökande med mer kvalificerade serviceinsatser.

Om den sökande är en arbetslös arbetssökande som inte har kunnat sysselsättas på det sätt som avses i 1 mom., kan hans eller hennes sysselsättning tryggas med hjälp av stödriktade åtgärder. Då sysselsättningsfrämjande åtgärder erbjuds tillsammans med sysselsättningsstödet skall åtgärden i första hand inriktas på att sysselsätta sådana arbetslösa vars behov är

störst, det vill säga ungdomar som inte har fyllt 25 år, arbetssökande som varit långvarigt arbetslösa och personer med nedsatt arbetsförmåga.

Genom landskapsförordning utfärdas vid behov närmare bestämmelser om den serviceprocess som beskrivs i 1 mom.

17 §

Registrering som arbetssökande

Den som söker arbete och personligen begär det kan registreras som arbetssökande vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Registreringen kan göras genom ett personligt besök hos myndigheten eller på annat av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten anvisat sätt. Den som söker arbete vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall lämna behövliga uppgifter och utredningar om sin yrkeskompetens, arbetserfarenhet, utbildning och arbetsförmåga. Om den som söker arbete begär att få registreras som arbetssökande skall de uppgifter som han eller hon lämnar föras in i det informationssystem som avses i landskapslagen (2006:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning.

Om en arbetsgivare enligt lag är skyldig att lämna in ett meddelande om permittering till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, skall personerna som meddelandet gäller anses ha registrerats som arbetssökande. Sistnämnda automatik omfattar inte förhandsmeddelande om permittering.

Det förutsätts inte att man skall registrera sig som arbetssökande för att man skall kunna komma i åtnjutande av arbetsmarknadsservice, stöd och andra förmåner enligt denna lag, om inte något annat bestäms i denna lag. En person kan på begäran registrera sig inom en särskild serviceform utan att för den skall betraktas som registrerad arbetssökande.

Om en person registreras på det sätt som anges i denna paragraf skall han eller hon informeras om detta.

18 §

Arbetsansökans giltighetstid

En arbetsansökan anses ha trätt i kraft den dag då den arbetssökande anmält sig som arbetssökande hos arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten på det sätt som anges i 17 §. Den arbetssökande skall hålla sin arbetsansökan i kraft på det sätt som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kräver.

En ansökan upphör att vara i kraft om den arbetssökande

1) meddelar att han eller hon inte längre önskar hålla sin ansökan i kraft,

2) inte förnyar sin arbetsansökan hos arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten inom den tid som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har angett och på det sätt som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten bestämmer,

3) inte inom den tid som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har angett lägger fram utredning om sin arbetshistoria och andra utredningar om omständigheter som avses i 17 § 1 mom. och som är behövliga med avseende på tillhandahållande av arbetsmarknadsservice,

4) inte för arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten lägger fram sådana uppgifter eller utredningar som krävs enligt 30 § 2 mom. eller

5) inte deltar i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonditionen och som är nödvändiga för att klarlägga hans eller hennes servicebehov.

För att en arbetsansökan som upphört att gälla skall kunna träda i kraft på nytt måste en ny arbetsansökan göras på det sätt som anges i 17 §. Om en ansökan har upphört att vara i kraft till följd av ett förfarande som avses i 2 mom. 5 punkten förutsätts dessutom att den som gör en ny ansökan förbinder sig att delta i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan och arbetskonditionen.

19 §

Registrering av utländsk arbetssökande

Utländska medborgare registreras som arbetssökande så som anges i denna lag, om den utländska medborgaren med stöd av internationella avtal som är bindande för landskapet och som gäller arbetskraftens fria rörlighet har rätt att utan arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens eller någon annan motsvarande myndighets arbetsmarknadspolitiska prövning komma till landskapet för att söka arbete och utföra förvärvsarbete och inte något annat följer av avtalen.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är bindande för landskapet, registreras även andra utländska medborgare och statslösa personer som inte omfattas av bestämmelserna i 1 mom. som arbetssökande så som anges i denna lag, om de har rätt att utföra förvärvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd av kontinuerlig karaktär och uppehållstillståndet inte

är förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren.

20 §

Information till arbetssökande

Den som registreras som arbetssökande skall i samband med registreringen eller omedelbart därefter informeras om den service som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan erbjuda honom eller henne. Den arbetssökande skall även upplysas om hans eller hennes skyldighet att hålla arbetsansökan i kraft.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall dessutom informera den arbetslösa arbetssökande om omständigheter som hänför sig till arbetssökandet, vid behov om andra tjänster och åtgärder som syftar till att främja hans eller hennes sysselsättning, om den arbetssökandes skyldigheter enligt 21 § samt om påföljderna vid försummelse av skyldigheten enligt 18 § 1 och 2 mom. och om viktiga arbetsmarknadspolitiska förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd.

21 §

Krav på aktivitet hos arbetslösa arbetssökande

En arbetslös arbetssökande har en allmän skyldighet att aktivt söka arbete eller utbildning samt att vid behov söka sig till och delta i service och åtgärder som främjar hans eller hennes möjligheter att finna ett arbete.

22 §

Arbetsgivarens anmälan om lediga arbetsplatser

Då en arbetsgivare anmäler en ledig arbetsplats till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten (platsanmälan) skall anmälan innehålla de uppgifter som behövs för förmedlingsarbetet. När en ledig plats som anmälts till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har blivit tillsatt eller av annan anledning inte längre är aktuell, skall arbetsgivaren så snart det kan ske anmäla detta till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten tar inte emot en platsanmälan om det på basis av anmälan är uppenbart att arbetsgivaren bryter mot i lag föreskrivna krav på opartiskt bemötande eller arbetsgivaren söker arbetstagare för lagstridiga arbetsuppgifter eller anställning av de personer som söks strider mot lag och arbetsgivaren inte på uppmaning av arbetsmarknads- och studieservicemyndighe-

ten rättar sin platsanmälan. Bestämmelser om begränsad service till arbetsgivaren finns även i 25 §.

5 kap.

Arbetsförmedling

23 §

Arbetsförmedlingens allmänna innehåll

Syftet med arbetsförmedlingen är att främja en så effektiv och ändamålsenlig placering av arbetskraften som möjligt så att arbetsgivaren får den arbetstagare som för den utbudna arbetsplatsen är lämpligast och bäst och den arbetssökande det arbete han eller hon bäst förstår utföra.

Vid arbetsförmedling skall även de behov som föranleds av arbetskraftens rörlighet över gränserna mellan olika länder beaktas.

24 §

Arbetsförmedlingstjänster till arbetsgivare

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall hjälpa arbetsgivare att förmedla lediga arbetsplatser och andra arbetsmöjligheter enligt arbetsgivarens platsanmälan eller annat uppdrag, om inte annat följer av denna lag.

Genom arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens arbetsförmedling skall arbetsgivaren få

1) hjälp med att finna lämpliga arbetssökande till lediga arbetsplatser, presentation och uppställande av förslag på basis av de uppgifter om platsansökningar, utbildning, yrke och arbetserfarenhet som finns registrerade om arbetssökande vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten,

2) information och rådgivning om tillgång till och anskaffning av arbetskraft samt

3) hjälp med att på egen hand söka efter arbetstagare i de särskilda register som används av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten och till vilka de arbetssökande har lämnat sina uppgifter i anslutning till sökande av arbete.

25 §

Begränsad service till arbetsgivare

En arbetsgivare har inte rätt till de arbetsförmedlingstjänster som beskrivs i 24 §, om det med anledning av arbetsgivarens tidigare förfarande, på grund av arbetsgivarens platsanmälan eller annars finns grundad anledning att misstänka att

1) arbetsgivaren väsentligt försummar sina skyldigheter enligt 2 kap. i lagen om arbetsavtal eller sin skyldighet att betala skatter eller i lag

föreskrivna avgifter eller

2) de arbetsuppgifter som arbetstagaren förväntas utföra uppenbart är osedliga eller strider mot god sed eller att arbetet är förenat med ett uppenbart hot om våld eller där förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenheter eller risker för arbetstagarens hälsa.

Begränsningarna enligt 1 mom. och 22 § 2 mom. tillämpas även på stödriktade åtgärder enligt 41 § 1 mom. samt på sysselsättningsfrämjande utbildning.

Om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten enligt 1 eller 2 mom. eller 22 § 2 mom. har konstaterat att en arbetsgivare inte har rätt till service, skall arbetsgivaren få ett skriftligt beslut på detta. I beslutet skall orsaken till varför service inte kommer att lämnas anges.

26 §

Arbetsförmedlingstjänster till enskilda

Genom arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens arbetsförmedling skall den enskilde få

1) information om lediga arbetsplatser, om de möjligheter som företagande erbjuder och om andra arbetsmöjligheter,

2) möjlighet att genom självbetjäning söka efter arbete samt

3) rådgivning som anknyter till sökande av arbete.

För enskild som har registrerats som arbetsökande tillhandahålls arbetsförmedling även i fråga om

1) registrering och upprätthållande av uppgifter i anslutning till arbetsökande,

2) sökande efter och presentation av arbetsplatser, arbetsplatserbjudanden samt anvisning till arbete samt

3) presentation av den arbetsökande för arbetsgivaren.

Arbetslösa arbetsökande som har registrerats som arbetsökande har dessutom i enlighet med 6 kap. rätt till en handlingsplan för arbetsökande. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall regelbundet ge den arbetsökande tillfälle att delta i intervjuer för arbetsökande i syfte att utarbeta, se över eller revidera planen.

27 §

Intervjuer med arbetslösa arbetsökande

En arbetslös arbetsökande kallas inom en månad efter det att han eller hon har registrerats som arbetslös arbetsökande vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten till en första intervju för arbetsökande, om detta inte med beaktande av hans eller hennes situa-

tion är onödigt. Vid intervjun kartläggs den arbetslöses mål med arbetssökandet, granskas och kompletteras uppgifterna i anslutning till arbetsansökan, utreds tillgängliga arbets- och utbildningsalternativ, bedöms behovet av service samt träffas en överenskommelse om förnyad arbetsansökan, fortsatta intervjuer och fortsatta åtgärder.

Vid senare intervjuer bedöms resultaten i fråga om sökande av arbete och i vilken mån planerna har förverkligats samt utreds tillgängliga servicealternativ och överenskoms om fortsatta åtgärder. I detta sammanhang bedöms också behovet av undersökningar i syfte att utreda arbetsförmågan och hälsotillståndet.

Genom landskapsförordning utfärdas vid behov närmare bestämmelser om intervjuer med arbetsökande.

6 kap.

Handlingsplan för arbetsökande

28 §

Olika typer av handlingsplaner

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall tillsammans med den som har registrerat sig som arbetslös arbetsökande utarbeta en handlingsplan för arbetsökande. Om det inte är uppenbart onödigt, skall planen utarbetas senast när den arbetsökande har varit arbetslös i fem månader utan avbrott. Om den arbetsökande varit arbetslös utan avbrott i minst fem månader, skall planen vara specificerad.

En reviderad specificerad handlingsplan för arbetsökande skall utarbetas om en arbetslös arbetsökande

1) har rätt till arbetsmarknadsstöd och har fått arbetslöshetsdagpenning under maximitiden eller

2) på basis av arbetslösheten har fått arbetsmarknadsstöd under minst 500 dagar.

29 §

Handlingsplanens innehåll

Handlingsplanen för arbetsökande skall innehålla en bedömning av den arbetslösa arbetsökandes kunskaper och servicebehov. I planen överenskoms om sysselsättningsfrämjande åtgärder och vid behov övriga åtgärder som förbättrar arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan.

En specificerad handlingsplan för arbetsökande skall innehålla arbets- eller utbildningsplatser som den arbetslösa arbetsökande kan söka, andra sysselsättningsfrämjande åtgärder eller åtgärder som hänför sig till utredande

av arbetsförmågan eller hälsotillståndet.

En handlingsplan enligt såväl 1 som 2 mom. skall undertecknas av den arbetssökande och arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Den arbetslösa arbetssökande skall få ett exemplar av den undertecknade planen.

Genom landskapsförordning utfärdas vid behov närmare bestämmelser om handlingsplaner för arbetssökande.

30 §

Den arbetslösa arbetssökandens skyldigheter

En arbetslös arbetssökande är skyldig att delta i intervjuer för arbetssökande, i utarbetandet av handlingsplanen för arbetssökande och i service och åtgärder som har överenskomits i handlingsplanen.

En arbetslös arbetssökande, för vilken det har utarbetats en specificerad handlingsplan för arbetssökande och som har varit arbetslös minst fem månader utan avbrott, är skyldig att följa planen till den del man i den har kommit överens om det som avses i 29 § 2 mom. En arbetslös arbetssökande är dessutom skyldig att på det sätt som har avtalats i handlingsplanen på bestämda tider meddela arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten hur han eller hon har följt planen. Om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten förutsätter någon annan redogörelse för hur planen har följts, skall detta skrivas in i handlingsplanen.

Om den arbetssökande försummar att iakttä de skyldigheter han eller hon har enligt 1 mom. och 2 mom. gäller vad som bestäms i 6 § 2 mom. 4 punkten i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller vad som med stöd av landskapslagen bestäms i 2 kap. 20 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2002).

Skyldigheten enligt 2 mom. gäller under den tid personen är arbetslös arbetssökande. Skyldigheten upphör när personen uppfyller arbetsvillkoret som förutsätts för arbetslöshetsdäpning.

31 §

Arbetsmarknads- och studieservice- myndighetens skyldigheter

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall aktivt förmedla arbete och informera om utbildning samt tillhandahålla tjänster och åtgärder som ingår i handlingsplanen samt följa hur planen genomförs och för sin del se till att serviceprocessen framskrider.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall tillhandahålla sådan sysselsättningsfrämjande service som ingår i den reviderade specificerade handlingsplanen och för ar-

betslösa arbetssökande ordna övriga åtgärder enligt planen, dock inom gränserna för de anslag som har anvisats arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

7 kap.

Vägledning, information och särskild service

32 §

Vägledning för yrkesval och kompetensutveckling

Syftet med vägledningen är att hjälpa enskilda personer med att lösa frågor som gäller yrkesval och kompetensutveckling samt möjligheten att få arbete. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan även hjälpa den enskilde med att utarbeta en plan i syfte att underlätta yrkesvalet och kompetensutvecklingen. Vid vägledningen skall beaktas vars och ens personliga förutsättningar och yrkesmässiga mål samt de möjligheter som arbetslivet och utbildningar erbjuder.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens service enligt 1 mom. kan utöver vägledande diskussioner efter behov innehålla också undersökningar i syfte att utreda den enskildes lämplighet och hälsotillstånd samt sakkunnigutlåtanden. De kostnader som sistnämnda åtgärder medför för den enskilde kan ersättas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

33 §

Information

I syfte att främja en ändamålsenlig utbildning och placering i olika yrkesområden erbjuds den enskilde information i frågor om utbildning, om vad olika arbetsuppgifter och yrken innebär samt om arbetsmarknaden. I informationen skall arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten särskilt värna om att personer med nedsatt arbetsförmåga säkerställs ändamålsenlig information.

34 §

Särskild service för personer med nedsatt arbetsförmåga

Syftet med servicen för personer med nedsatt arbetsförmåga är att främja deras yrkesplanering samt deras möjligheter att finna och behålla ett arbete för att därigenom främja deras integrering och återintegrering i samhället.

För personer med nedsatt arbetsförmåga kan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten tillhandahålla särskild service i form av

1) undersökningar som utreder hälsotillstånd

och lämplighet för arbete och utbildning,

2) rådgivning och handledning som anknyter till utbildning och placering i arbete,

3) arbetsprövning samt

4) stöd enligt 37 och 38 §§ för placering i arbete.

35 §

Arbetsprövning för personer med nedsatt arbetsförmåga

Personer med nedsatt arbetsförmåga kan genom arbetsprövning erbjudas en möjlighet att pröva på ett nytt arbetsområde. Arbetsprövningen utgör inte ett anställningsförhållande. Anordnaren av arbetsprövningen ansvarar för arbetarskyddet för den som deltar i en arbetsprövning enligt bestämmelserna i arbetarskyddslagen (FFS 738/2002) och i lagen om unga arbetstagare (FFS 998/1993).

Arbetsprövning kan inte tillhandahållas

1) om arbetsprövningen skulle ge den som anordnar åtgärden sådana fördelar att arbetsprövningen snedvrider konkurrensen mellan andra som erbjuder samma produkter eller tjänster,

2) för samma eller liknande uppgifter för vilka den som anordnar arbetsprövning, under de nio månaderna innan arbetsprövningen inleddes, av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker har sagt upp eller permitterat anställda eller förkortat deras arbetstid eller

3) om arbetsprövningen skulle föranleda att anställda hos den som anordnar arbetsprövningen sägs upp eller permitteras eller att villkoren för deras anställningsförhållanden försämrats.

36 §

Avtal om arbetsprövning för personer med nedsatt arbetsförmåga

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall tillsammans med den som anordnar arbetsprövningen och den som deltar i en arbetsprövning ingå ett skriftligt tidsbestämt avtal. Ett eller flera avtal med en och samma anordnare får vara i kraft i högst sex månader sammanlagt.

Av avtalet skall framgå

1) anordnarens namn,

2) namnet på den person som deltar i en arbetsprövning,

3) tid och plats för arbetsprövning,

4) arbetsprövningens längd per dag, som kan vara högst den ordinarie arbetstiden i branschen och minst fyra timmar,

5) arbetsprövningens längd per vecka, som

kan vara högst fem dagar per vecka,

6) de arbetsuppgifter som skall utföras och

7) namnet på den person på arbetsplatsen som skall hjälpa den som deltar i en arbetsprövning att sätta sig in i arbetet.

I avtalet kan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten dessutom uppställa sådana villkor för anordnaren som behövs för genomförandet eller med tanke på den som deltar i arbetsprövningen.

37 §

Stöd för personer med nedsatt arbetsförmåga

För att trygga försörjningen för en person med nedsatt arbetsförmåga kan ett dagtraktamente beviljas för den tid undersökningar av hälsotillstånd och arbetskonfession pågår samt för den tid en arbetsprövning pågår. Dagtraktamentet uppgår till ett belopp som är lika stort som arbetsmarknadsstödet enligt 9 kap. 1 § 1 och 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2002). Beloppet justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex (FFS 456/2001).

Ett dagtraktamente enligt 1 mom. beviljas inte om den som deltar i en arbetsprövning får eller är berättigad att få full arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller full arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

En person med nedsatt arbetsförmåga kan dessutom få kostnaderna för utlåtanden i samband med undersökningar enligt 1 mom. ersatta av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

En arbetsgivare kan beviljas stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, om placeringen av en person med nedsatt arbetsförmåga i arbete eller hans eller hennes möjligheter att behålla sitt arbete kan förutsätta sådana ändringar eller arrangemang i de yttre förhållandena på arbetsplatsen i fråga om arbetsmaskiner, -redskap eller -metoder, som är nödvändiga för att eliminera eller lindra de olägenheter som en skada eller sjukdom medför.

Förmåner enligt 1-4 mom. och 38 § kan beviljas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten inom ramen för de anslag som har anvisats arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, om myndigheten uppskattar att åtgärderna är nödvändiga med tanke på den sökandes servicebehov.

Närmare bestämmelser om förmåner enligt denna paragraf kan vid behov utfärdas i landskapsförordning.

38 §

Ersättning för resekostnader och boende

Ersättning för resekostnader under dagarna för arbetsprövningen kan beviljas om färdvägen mellan bostaden och arbetsplatsen i ena riktningen är längre än fem kilometer. Ersättningen ges i första hand i form av ett personligt busskort och i andra hand i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafik-taxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik för den aktuella färdvägen.

Sökande, som är berättigad till ersättning för resekostnader enligt 1 mom., kan även beviljas ersättning för resekostnaderna mellan bostaden och närmaste hållplats under arbetsdagarna om färdvägen däremellan i ena riktningen är längre än fem kilometer. Ersättningen ges i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafik-taxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik.

Om någon personbefordran i linjetrafik inte finns tillgänglig ersätts resorna till och från arbetsplatsen i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafik-taxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik.

Ersättning kan av särskilda skäl beviljas även för den sökandes resekostnader till och från en arbetsplats utanför landskapet till skäligt belopp.

Om arbetsprövningen kräver en bostad i anknytning till arbetsplatsen kan ersättning beviljas högst till ett belopp som årligen fastställs av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten och som baserar sig på medelmånadshyran för åländska hyresbostäder för det föregående året.

39 §

Försäkringsskydd

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall teckna gruppolycksfalls- och gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i utbildning och övriga åtgärder som ges för att stöda sökande av arbete på egen hand eller i studiebesök vid läroanstalter.

8 kap.

Allmänna bestämmelser om stödriktade åtgärder

40 §

Syftet med de stödriktade åtgärderna

En arbetslös arbetssökande kan stödas med hjälp av sysselsättningsstöd enligt kapitel 9-13 om han eller hon inte har kunnat få ett arbete genom arbetsförmedling eller anvisas en utbild-

ning som främjar personens möjlighet att finna ett arbete.

Sysselsättningsstödet skall i första hand inriktas på att sysselsätta sådana arbetslösa arbetssökande vars behov av arbete är störst. Stödet skall särskilt inriktas på sysselsättning av personer med nedsatt arbetsförmåga, personer som varit arbetslösa arbetssökande över sex månader samt ungdomar som inte har fyllt 25 år och som varit arbetslösa arbetssökande över tre månader.

En allmän förutsättning för att sysselsättningsstöd skall kunna beviljas enligt denna lag är att en handlingsplan för arbetssökande enligt 6 kap. har utarbetats.

41 §

Stödformer och mottagare av sysselsättningsstöd

Sysselsättningsstöd kan beviljas för

- 1) anställning,
- 2) arbetspraktik,
- 3) läroavtalsutbildning,
- 4) deltidsarbete och
- 5) start av företagsverksamhet.

Sysselsättningsstöd kan beviljas staten, kommunerna, kommunalförbunden och andra arbetsgivare. Sysselsättningsstöd och annan ersättning kan beviljas och betalas direkt till den arbetslösa arbetssökande om så föreskrivs i denna lag.

9 kap.

Anställning med sysselsättningsstöd

42 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd

I syfte att stärka den enskildes möjligheter att skaffa sig ett arbete och för att trygga hans eller hennes sysselsättning kan arbetsgivare beviljas sysselsättningsstöd för anställning. Bland ungdomar som inte har fyllt 25 år och som varit arbetslösa arbetssökande över tre månader skall stödet för anställning i första hand ordnas för de ungdomar som har en yrkesutbildning.

För anställning som ordnas med hjälp av sysselsättningsstöd hos landskapet utbetalas stödet direkt till löntagaren som lön.

43 §

Särskilda förutsättningar för beviljande av stöd

För att sysselsättningsstöd skall kunna beviljas för en anställning måste arbetsgivaren förbinda sig att betala lön enligt det kollektivav-

tal som är gällande för anställningsförhållandet. Om ett tillämpligt kollektivavtal saknas skall arbetsgivaren förbinda sig att betala sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga.

För att sysselsättningsstöd skall kunna beviljas för en anställning skall arbetsuppgifterna vara sådana att de kompletterar den normala verksamheten.

Vid anställning med sysselsättningsstöd bör det eftersträvas att anställningen tidsbestäms så att årliga växlingar i efterfrågan på och utbudet av arbetskraft utjämnas.

44 §

Begränsande faktorer som utesluter beviljandet av stöd

Sysselsättningsstöd för anställning kan inte beviljas

1) om stödet skulle snedvrída konkurrensen mellan andra som erbjuder samma produkter eller tjänster,

2) om arbetsgivaren under de nio månaderna närmast innan ansökan inlämnades av produktionsmässiga eller ekonomiska skäl har sagt upp eller permitterat arbetstagare i samma eller likadana uppgifter alternativt förkortat deras arbetstid,

3) om den anställning som stödet avser skulle föranleda att andra anställda hos den arbetsgivare som erhåller stöd sägs upp eller permitteras eller att deras anställningsförhållanden eller förmåner försämras,

4) om det anställningsförhållande för vilket stödet är avsett har börjat innan beslut har fattats om beviljande av stöd,

5) om arbetsplatsen som stödet avser bedöms bli besatt även utan stöd eller

6) om arbetsgivaren under den tid sysselsättningsstöd skulle beviljas får annat landskapstöd för anställande av en person som skall sysselsättas eller för främjande av sysselsättningen.

45 §

Sysselsättningsstödet belopp

Sysselsättningsstödet för anställning är per dag och person minst lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och högst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 90 procent.

Det högsta stödet enligt 1 mom. kan beviljas för anställning inom näringsliv, staten eller kommun för personer som har varit arbetslösa i tio månader eller mer och för personer med nedsatt arbetsförmåga. Om den person som anställs med sysselsättningsstöd har nedsatt arbetsförmåga kan det högsta stödet beviljas

endast för det första stödåret. För personer som har varit arbetslösa mellan sex och tio månader är stödet minst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 50 procent per arbetsdag.

En arbetsgivare kan dock högst beviljas ett stöd som motsvarar den lön som betalas till den sysselsatte före innehållning av den försäkrades i lag föreskrivna avgifter och skatter och arbetsgivarens i lag föreskrivna socialskyddsavgift och arbetspensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringspremie samt obligatorisk grupplivförsäkringspremie.

Om sysselsättningsstöd beviljas för anställning hos landskapet kan stödet, som betalas i form av lön direkt till den sysselsatte, uppgå till ett belopp som högst motsvarar en löneklass om A 17 enligt landskapets tjänstekollektivavtal.

De i 1 och 2 mom. angivna beloppen justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex.

46 §

Arbetstid

En arbetsgivare kan beviljas ett sysselsättningsstöd som är lika stort som grunddagpenningen eller ett förhöjt sysselsättningsstöd till fullt belopp för ordnande av sådan anställning där arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 80 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen. Om sysselsättningsstöd för sysselsättande av en och samma arbetstagare betalas till flera arbetsgivare samtidigt, skall den sammanlagda arbetstiden vara minst 80 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen.

Vid sysselsättande av personer med nedsatt arbetsförmåga kan sysselsättningsstöd för anställning beviljas, även om arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 60 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen. Stödbeloppet bör i ett sådant fall sättas i relation till den faktiska arbetstiden. Stödbeloppet kan inte vara lägre än grunddagpenningen.

Om sysselsättningsstöd beviljas för anställning hos landskapet skall arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden vara minst 80 procent av heltid.

47 §

Ersättningsdagar

Vid anställning betalas sysselsättningsstöd för de dagar för vilka arbetsgivaren är skyldig att betala lön. Stöd betalas dock för högst 21,5 dagar per månad. Sysselsättningsstöd betalas inte för de dagar för vilka arbetsgivaren har rätt att med stöd av 7 kap. 4 § och 15 kap. 10 § i sjukförsäkringslagen, för lönekostnaderna för

den person som sysselsätts, få dagpenning enligt nämnda lag eller särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning.

48 §

Stödets varaktighet

Sysselsättningsstöd kombinerat med en anställning kan beviljas för högst sex månader i sänder.

Med avvikelse från 1 mom. kan sysselsättningsstöd vid en kommunal anställning beviljas för högst ett år i sänder om personen har fyllt 55 år. Om den person som anställs med sysselsättningsstöd har nedsatt arbetsförmåga kan stödet oavsett arbetsgivare beviljas för högst två år åt gången.

Efter att en person har varit sysselsatt med hjälp av sysselsättningsstöd under de i 1 och 2 mom. angivna maximitiderna hos en eller flera arbetsgivare, kan han eller hon anvisas sådant arbete som stöds med sysselsättningsstöd endast om arbetsförmågan på ett behörigt sätt fortsättningsvis konstateras nedsatt enligt 9 §. I övriga fall kan arbete som stöds med sysselsättningsstöd inte anvisas innan personen i fråga under de senaste sex månaderna varit arbetslös arbetssökande vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten i minst fem månader.

10 kap.**Sysselsättningsstöd för arbetspraktik**

49 §

Förutsättningar för beviljande av stöd

Sysselsättningsstöd kan beviljas arbetslösa arbetssökande ungdomar som inte har fyllt 25 år samt arbetslösa arbetssökande som har fyllt 25 år och som varit borta från arbetsmarknaden under minst sex månader för att trygga försörjningen under den tid han eller hon deltar i arbetspraktik. Syftet med stödet är att med hjälp av arbetspraktik ge arbetslösa arbetssökande som för första gången kommer ut på arbetsmarknaden eller som varit borta från arbetsmarknaden en lång tid en inblick i arbetet och arbetslivet och en hjälp i yrkesvalet.

Med arbetspraktik avses praktik utan anställningsförhållande på en arbetsplats. Den som anordnar arbetspraktiken ansvarar för praktikantens arbetarskydd enligt bestämmelserna i arbetarskyddslagen och i lagen om unga arbetstagare.

Sysselsättningsstöd för arbetspraktik kan inte beviljas en arbetssökande som är berättigad till arbetsmarknadsstöd enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av

lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I stället kan arbetsmarknadsstöd beviljas under praktiktiden.

Den som deltar i arbetspraktik och som beviljas sysselsättningsstöd enligt detta kapitel eller arbetsmarknadsstöd kan även beviljas ersättning för resekostnader och boende under praktiktiden.

50 §

Begränsande faktorer som utesluter beviljandet av sysselsättningsstöd för arbetspraktik

Sysselsättningsstöd kan inte beviljas

1) om arbetspraktiken skulle ge den som anordnar praktiken sådana fördelar att praktiken snedvrider konkurrensen mellan andra som erbjuder samma produkter eller tjänster,

2) för samma eller liknande uppgifter för vilka den som anordnar arbetspraktik, under de nio månaderna innan arbetspraktiken inleddes, av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker har sagt upp eller permitterat anställda eller förkortat deras arbetstid eller

3) om arbetspraktiken skulle föranleda att anställda hos den som anordnar praktiken sägs upp eller permitteras eller att villkoren för deras anställningsförhållanden försämrats.

51 §

Stödets belopp och varaktighet

Sysselsättningsstödet för arbetspraktik är per praktikdag lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om den arbetslösa arbetssökande lyfter inkomstrelaterad dagpenning när arbetspraktik inleds enligt detta kapitel och utbetalningen av den inkomstrelaterade dagpenningen upphör i samband med detta, är sysselsättningsstödet för arbetspraktik per praktikdag lika stort som den inkomstrelaterade dagpenningen var per dag innan arbetspraktiken inleddes. Beloppet justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex.

Sysselsättningsstöd enligt 1 mom. betalas för högst fem dagar per kalendervecka. Stöd till en och samma person kan betalas under en praktikperiod som omfattar en period om en till sex månader per arbetsplats under högst nio månader i en följd.

Efter att en person har deltagit i arbetspraktik med hjälp av sysselsättningsstöd under den i 2 mom. fastställda maximitiden på en eller flera praktikplatser, kan till honom eller henne inte på nytt betalas sysselsättningsstöd för arbetspraktik, innan den arbetssökande på nytt har uppfyllt det arbetsvillkor som utgör förutsättning för arbetslöshetsdagpenning enligt

landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

52 §

Ersättning för resekostnader och boende

Ersättning för resekostnader under praktikdagarna kan beviljas om färdvägen mellan bostaden och praktikplatsen i ena riktningen är längre än fem kilometer. Ersättningen ges i första hand i form av ett personligt busskort och i andra hand i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafik-taxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik för den aktuella färdvägen.

Sökande, som är berättigad till ersättning för resekostnader enligt 1 mom., kan även beviljas ersättning för resekostnaderna mellan bostaden och närmaste hållplats under praktikdagarna om färdvägen däremellan i ena riktningen är längre än fem kilometer. Ersättningen ges i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafik-taxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik.

Om någon personbefordran i linjetrafik inte finns tillgänglig ersätts resorna till och från praktikplatsen i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafik-taxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik.

Ersättning kan av särskilda skäl beviljas även för den sökandes resekostnader till och från en praktikplats utanför landskapet till skäligt belopp.

Om arbetspraktiken kräver en bostad i anknäring till praktikplatsen kan ersättning beviljas högst till ett belopp som årligen fastställs av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten och som baserar sig på medelmånadshyran för åländska hyresbostäder för det föregående året.

53 §

Avtal om arbetspraktik

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall tillsammans med den som anordnar praktiken och den arbetslösa arbetssökande ingå ett skriftligt tidsbestämt avtal om arbetspraktiken.

Av avtalet skall framgå

- 1) den som anordnar arbetspraktik,
- 2) den arbetslöse arbetssökandes namn,
- 3) tid och plats för praktik,
- 4) praktikens längd per dag, som kan vara högst den ordinarie arbetstiden i branschen och minst sex timmar,
- 5) de uppgifter som den arbetssökande skall

utföra under praktiktiden och

6) namnet på den handledare på praktikplatsen som skall hjälpa den arbetssökande att sätta sig in i arbetet.

I avtalet kan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten dessutom uppställa sådana villkor för anordnaren som behövs för genomförandet eller med tanke på den som deltar i praktiken.

11 kap.

Sysselsättningsstöd för läroavtalsutbildning

54 §

Förutsättningar för beviljande av stöd

En arbetsgivare som ingår ett läroavtal med en arbetslös arbetssökande enligt landskapslagen (1998:59) om läroavtalsutbildning kan beviljas sysselsättningsstöd. Vid beviljandet av stödet skall de begränsande faktorer som anges i 44 § i tillämpliga delar även iaktas på sysselsättningsstöd för arbetslösa som ingår läroavtal, dock så att 44 § 6 punkten inte skall tillämpas till den del det andra landskapsstödet utgör den utbildningsersättning som utbetalas till arbetsgivaren med stöd av landskapslagen om läroavtalsutbildning.

55 §

Stödets belopp

Sysselsättningsstödet för läroavtalsutbildning är per person och dag minst lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och högst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 90 procent.

Det högsta stödet enligt 1 mom. kan beviljas för personer som har varit arbetslösa i tio månader eller mer. För personer som har varit arbetslösa mellan sex och tio månader är stödet minst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 50 procent per arbetsdag.

En arbetsgivare kan dock högst beviljas ett stöd som tillsammans med utbildningsersättningen enligt landskapslagen om läroavtalsutbildning motsvarar den lön som betalas till den sysselsatte före innehållning av den försäkrades i lag föreskrivna avgifter och skatter och arbetsgivarens i lag föreskrivna socialskyddsavgift och arbetspensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringspremie samt obligatorisk grupplivförsäkringspremie. Om sysselsättningsstöd beviljas för läroavtalsutbildning med landskapet som arbetsgivare kan stödet, som betalas i form av lön

direkt till den sysselsatte, under den praktiska undervisningstiden uppgå till ett belopp som tillsammans med utbildningsersättningen högst motsvarar en löneklass om A 17 enligt landskapets tjänstekollektivavtal.

Stödet beviljas till fullt belopp under förutsättning att arbetstiden för den arbetslöse arbetssökande motsvarar ett heltidsarbete för en arbetstagare inom det yrkesområde där den arbetslöse arbetssökande fullgör sin utbildning. De i 1 och 2 mom. angivna beloppen justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex.

56 §

Stödets varaktighet

För arbete som utförs inom ramen för ett läroavtal enligt landskapslagen om läroavtalsutbildning kan sysselsättningsstöd beviljas för hela avtalstiden.

En arbetsgivare kan beviljas ett förhöjt stöd under maximalt sex månader i en följd. Om den person som sysselsätts har nedsatt arbetsförmåga kan arbetsgivaren dock beviljas förhöjt stöd under maximalt två år i en följd. För den avtalstid som inte omfattas av ett förhöjt stöd, men för vilken tid stöd beviljats, utgår ett stöd som är lika stort som grunddagpenningen.

Efter att en person har varit sysselsatt med hjälp av sysselsättningsstöd under den i 1 och 2 mom. angivna maximitiden hos en eller flera arbetsgivare, kan han eller hon inte på nytt anvisas sådant läroavtal som stöds med sysselsättningsstöd förrän han eller hon under de senaste sex månaderna har varit arbetslös arbetssökande vid arbetsmarknads- och studiecensurmyndigheten i minst fem månader.

12 kap.

Sysselsättningsstöd för deltidsarbete

57 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd

För att underlätta för arbetslösa arbetssökande att komma in på arbetsmarknaden kan arbetstagare eller tjänstemän som frivilligt övergår från heltidsarbete till deltidsarbete beviljas sysselsättningsstöd som ersättning för inkomstbortfall, om arbetsgivaren samtidigt för binder sig att för motsvarande tid anställa en arbetslös arbetssökande som har anvisats av arbetsmarknads- och studiecensurmyndigheten.

58 §

Särskilda förutsättningar för beviljande av stöd

En förutsättning för att sysselsättningsstöd vid deltidsarbete skall kunna beviljas är

1) att arbetstiden för en arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete under den period som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 40 och högst 60 procent av hans eller hennes ordinarie arbetstid i heltidsarbete,

2) att den sammanlagda arbetstiden för en arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete och den som sysselsätts i deltidsarbete i samma uppgifter under den period som motsvarar lönebetalningsperioden är sammanlagt minst lika lång som den ordinarie arbetstiden i heltidsarbete för den person som övergår till deltidsarbete,

3) att till det avtal som ingås mellan en arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete och arbetstagarens eller tjänstemannens arbetsgivare fogas ett villkor där arbetstagaren eller tjänstemannen förbehålls en möjlighet att återgå till heltidsarbete när utbetalningen av sysselsättningsstödet för deltidsarbete upphör,

4) att den arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete inte för samma tid utöver lönen för deltidsarbetet får annan lön eller ersättning för det arbete som han eller hon utför,

5) att den arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete inte för samma tid erhåller arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, ålderdoms-, invaliditets- eller arbetslöshetspension enligt folkpensionslagen (FFS 347/1956), ålders-, invalid-, arbetslöshets- eller deltids pension enligt någon arbetspensionslag, generationsväxlingspension enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (FFS 1317/1990), särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning, sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen eller rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd enligt lagen om rehabiliteringspenning och

6) att den arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete har varit anställd på heltid hos en och samma arbetsgivare oavbrutet i minst ett år omedelbart innan han eller hon övergår till deltidsarbete.

Sysselsättningsstöd vid deltidsarbete kan

inte beviljas sådan arbetstagare eller tjänsteman vars arbetstid arbetsgivaren har förkortat av produktionsmässiga eller ekonomiska skäl.

59 §

Rätt till stöd om anställningsförhållande upphör

Om det deltidsarbete som sköts av den som har sysselsatts upphör eller avbryts till följd av avgång, uppsägning, permittering eller hävning av anställningsförhållande under den tid då sysselsättningsstödet utbetalas, fortsätter rätten till stöd, såvida inte arbetsgivaren och den arbetstagare eller tjänsteman som har övergått till deltidsarbete genom avtal kommit överens om att den som övergått till deltidsarbete skall återgå till heltidsarbete i denna situation.

60 §

Stödets belopp och varaktighet

Sysselsättningsstödet vid deltidsarbete uppgår per person och dag till ett belopp som utgör hälften av skillnaden mellan lönen för heltidsarbete och lönen för deltidsarbete för den arbetstagare eller tjänsteman som har övergått till deltid, dock högst till ett belopp som är lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa förhöjt med 70 procent. Beloppet justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex.

Stöd betalas för högst fem dagar per kalendervecka. Lönen för heltidsarbete beräknas enligt medeltalet av 12 månaders lön för det heltidsarbete som har föregått deltidsarbetet.

Sysselsättningsstödet vid deltidsarbete kan beviljas till samma person för högst 12 månader i sänder. Efter det att en arbetstagare eller tjänsteman har fått sysselsättningsstöd för den angivna maximitiden, kan sysselsättningsstöd vid deltidsarbete inte beviljas på nytt förrän han eller hon har arbetat heltid hos en och samma arbetsgivare i minst 12 månader.

13 kap.**Sysselsättningsstöd för start av företagsverksamhet**

61 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd

Sysselsättningsstöd kan beviljas en arbetslös arbetssökande som ämnar starta företagsverksamhet för att främja hans eller hennes

egna insatser för att skaffa sig arbete och trygga försörjningen under inledningsskedet av företagsverksamheten.

62 §

Särskilda förutsättningar för beviljande av stöd

En förutsättning för att sysselsättningsstöd för start av företagsverksamhet skall kunna beviljas är

1) att den arbetssökande har företagarerfarenhet eller sådan utbildning som behövs för företagsverksamheten, vilken även kan ordnas under den tid då stödet utbetalas,

2) att den arbetssökande, med beaktande av typen av och kraven på företagsverksamheten, i övrigt bedöms ha tillräckliga förutsättningar att klara av den tilltänkta företagsverksamheten,

3) att det företag som den arbetssökande ämnar starta har förutsättningar att bli lönsamt,

4) att den arbetssökande inte får landskaps- eller statsunderstöd för sina egna lönekostnader,

5) att arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte betalas till den arbetssökande för samma tid,

6) att företagsverksamheten inte har inletts innan beslut om att stöd beviljas har fattats,

7) att företagsverksamheten uppenbarligen inte skulle kunna inledas utan att den arbetssökande beviljas stöd och

8) att stödet inte snedvrider konkurrensen mellan andra som erbjuder samma produkter eller tjänster.

63 §

Stödets belopp och varaktighet

Sysselsättningsstödet för företagsverksamhet är per person och dag minst lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och högst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 90 procent. Beloppet justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex.

Sysselsättningsstödet betalas för de dagar då dess mottagare arbetar i sitt företag, dock för högst fem dagar per kalendervecka. Sysselsättningsstödet kan per person beviljas för högst 10 månader.

14 kap. Ansökan om och utbetalning av sysselsättningsstöd

64 §

Ansökan

Ansökan om sysselsättningsstöd prövas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Sysselsättningsstöd skall sökas skriftligen eller på annat av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten godkänt sätt.

Den som ansöker om stöd skall i samband med ansökan lämna arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten de uppgifter som myndigheten behöver känna till för att avgöra ansökan.

65 §

Beviljande

Sysselsättningsstöd beviljas inom ramen för landskapsbudgeten av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

Av beslutet skall mottagaren, ändamålet och beloppet eller beräkningsgrunden framgå. Om inget stöd beviljas skall orsakerna till beslutet klart motiveras. Arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens beslut skall vara skriftligt.

66 §

Utbetalning

Sysselsättningsstöd betalas ut månatligen i efterskott på basen av den ansökan som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har godkänt och den redovisning som stödtagaren har uppvisat.

Stödet kan betalas ut för en längre period än den som nämns i 1 mom., om det är motiverat med tanke på användningen av stödet samt om mottagaren av stödet ger sitt samtycke till det.

Beviljade stöd betalas in på det konto som den som är berättigad till förmånen har uppgett. Stöd till enskilda personer kan betalas även på annat sätt, om det inte är möjligt att betala in dem på ett konto eller om stödtagaren uppger något särskilt skäl som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten godkänner.

67 §

Övervakning

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten övervakar att syftet med sysselsättningsstöden uppfylls.

Stödtagaren skall fortlöpande lämna arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter för övervakningen av att villkoren i beslutet och lagstiftningen i övrigt iakttas.

68 §

Avbrytande av utbetalning och återkrav av sysselsättningsstöd

Utbetalning av sysselsättningsstöd upphör och stödet skall helt eller delvis återkrävas om det har använts för andra ändamål än för dem för vilka det har beviljats, om stödtagaren har lämnat felaktiga uppgifter som haft en väsentlig inverkan på att stödet har beviljats, om stödtagaren hemlighållit omständigheter som har inverkat på beslutet om beviljande eller om stödet betalats till ett för stort belopp.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beslutar om avbrytande av utbetalningen och återkrav av de stöd som den har beviljat. Beslut skall fattas inom fem år räknat från den dag då utbetalningen gjordes.

Återkravet får verkställas i den ordning som föreskrivs för indrivning av skatter i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (FFS 367/1961). Återkravet kan även verkställas på så sätt att från stöd enligt denna lag som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten senare betalar till sökanden avdras det belopp som skall återkrävas.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan bestämma att den som skall återbetala stöd skall betala en årlig ränta på det återkrävda stödbeloppet enligt 3 § i räntelagen (FFS 633/1982) från den dag grunden för återkravet uppstår till dess att återbetalningen görs. Vid dröjsmål med återbetalning av stöd som återkrävs skall stödtagaren betala en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § i räntelagen från den dag beloppet återkrävs till den dag stödet återbetalas.

Återkravet kan frångås helt eller delvis, om detta anses skäligt och om utbetalningen av stödet utan grund inte berodde på svikligt förfarande från stödtagarens eller dennes företrädarens sida eller om det belopp som betalats utan grund är litet. Återkravet kan dessutom frångås helt efter det att beslut om återkrav har givits, om det med beaktande av stödtagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta återkrävandet eller om det med hänsyn till det stödbelopp som inte återkrävts medför oskäligen kostnader att fortsätta återkrävandet.

69 §

Preskription av fordringar

En fordran som fastställts genom beslut om återkrav och den dröjsmålsränta på fordran som bestäms med stöd av 68 § preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om

återkrav och dröjsmålsrättan avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (FFS 728/2003). Från detta avbrott i preskriptionstiden börjar en ny fem år lång preskriptionstid.

70 §

Landskapsförordning

Om inte ärendet hör till området för lag kan landskapsregeringen utfärda närmare bestämmelser genom landskapsförordning om förutläggningarna för och förfarandet vid beviljandet av sysselsättningsstöd enligt 8-14 kap.

15 kap.**Särskilda bestämmelser**

71 §

Rätt att få och lämna ut uppgifter

På utlämnande och hemlighållande av uppgifter tillämpas landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet, om inte annat följer av denna lag.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har utan hinder av bestämmelserna om en handling hemlighållande och utan ersättning rätt att av andra myndigheter få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa och utveckla arbetsmarknadsservicen.

72 §

Brott mot stödbestämmelserna

Den som uppsåtligt eller av vårdslöshet

1) till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten lämnar en oriktig uppgift om en omständighet som är ägnad att väsentligt påverka möjligheterna att få ett stöd eller dess belopp eller stödvillkoren eller hemlighåller en sådan omständighet,

2) försummar att meddela en sådan förändring i förhållandena, som väsentligt påverkar möjligheterna att få stöd eller dess belopp eller stödvillkoren och som stödtagaren i samband med stödbeslutet eller annars särskilt har förpliktats att anmäla, och därigenom bereder eller försöker bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller

3) i strid med villkoren i ett beslut om beviljande av stöd använder stödet på ett sätt som väsentligt strider mot dess ändamål skall för *brott mot stödbestämmelserna* dömas till böter.

73 §

Brott mot tystnadsplikt

Den som utan lov röjer vad han eller hon vid handläggningen av ärenden enligt denna lag fått veta om ett företags eller en enskild persons ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller annan omständighet av enskild natur skall för *brott mot tystnadsplikt enligt landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet* dömas till böter.

74 §

Avgiftsbrott

Den som uppbär i 13 § förbjuden avgift skall för *avgiftsbrott* dömas till böter.

75 §

Anvisning om rättelse och besvär

Skall en sakägare yrka på rättelse av ett beslut innan han eller hon kan anföra besvär över beslutet, skall i samband med beslutet ges anvisningar om användningen av ett sådant rättelsemedel.

Besvär

anvisning skall fogas till ett beslut över vilket besvär kan anföras. Närmare bestämmelser om besvär

anvisning finns i förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996).

76 §

Rättelse

En sakägare som är missnöjd med ett beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har fattat kan inom 30 dagar, räknat från den dag beslutet delgavs vederbörande, skriftligen begära rättelse hos den beslutande myndigheten. I rättelseyrkandet, som läggs till grund för myndighetens prövning, skall anges vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på. Ett rättelseyrkande skall behandlas utan dröjsmål.

Beslut anses delgivet vederbörande, om inte annat visas, den sjunde dagen efter den dag då beslutet inlämnats för postbefordran under den adress sökanden har uppgivit.

77 §

Besvär

Beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har fattat med anledning av ett rättelseyrkande får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut enligt denna lag får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

**16 kap.
Ikraftträdelse- och övergångs-
bestämmelser**

78 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2006.
Genom denna lag upphävs landskapslagen (1972:24) om sysselsättning.

79 §

Överföring av ärenden

De ärenden vilka är anhängiga vid Ålands landskapsregering, Ålands arbetsförmedlings-

byrå och yrkesvägledningsbyrån när denna lag träder i kraft och vilka enligt denna lag skall skötas av arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten skall överföras till arbetsmarknads- och studieservice-myndigheten för fortsatt behandling enligt denna lags bestämmelser när lagen träder i kraft.

80 §

Preskriptionstid för fordringar som uppkommit före lagens ikraftträdande

Bestämmelserna i 69 § tillämpas också på stöd som betalats utan grund eller till ett för stort belopp och på fordringar som uppkommit före ikraftträdandet av lagen. När preskriptionstiden för sådana fordringar räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande.

Mariehamn den 9 februari 2006

ROGER NORDLUND
lantråd

Jörgen Strand
föredragande ledamot

